

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๔๐๔/ ๓๓๒๓

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ ด้านการตลาด

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
๒. มติคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑
๓. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี และการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุง
คุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒
๔. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒
๕. โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

กระทรวงพาณิชย์เสนอเรื่อง มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว
ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ ด้านการตลาด มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว
เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑. เหตุผลความจำเป็น

คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม
๒๕๖๑ อนุมัติมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ (ด้าน
การตลาด) จำนวน ๓ โครงการ วงเงิน ๑๐๐,๖๔๘.๙๘ ล้านบาท ได้แก่ (๑) โครงการสินเชื่อชะลอการขาย
ข้าวเปลือกนาปี และการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี
ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ (๒) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร
ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ (๓) โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก และมอบหมาย
ธ.ก.ส. และกระทรวงพาณิชย์ จัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ โครงการ และงบประมาณ ให้
เป็นไปตาม พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ นบข.
นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงพาณิชย์ ขอเรียนว่า ธ.ก.ส. และกระทรวงพาณิชย์ ได้จัดทำโครงการและแผน
บริหารจัดการกิจกรรมตามมติ นบข. เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ดังนี้

๒.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี และการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและ
ปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ (ธ.ก.ส.)

๒.๑.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี

(๑) วัตถุประสงค์ เพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกในช่วงต้นฤดูกาลผลิต ซึ่งออกสู่ตลาดมาก โดยการเก็บข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร และเพื่อรักษาระดับราคาข้าวเปลือกให้มีเสถียรภาพ บรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรด้านค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

(๒) เป้าหมาย ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อชะลอการจำหน่ายผลผลิตข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกเหนียว ข้าวเปลือกเจ้า และข้าวเปลือกปทุมธานี ๑ ในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ เป้าหมายจำนวน ๒ ล้านตันข้าวเปลือก

(๓) วงเงินสินเชื่อ กำหนดวงเงินสินเชื่อต่อตันข้าวเปลือกที่ความชื้นไม่เกิน ร้อยละ ๑๕ สิ่งเจือปนไม่เกินร้อยละ ๒ จำแนกตามชนิดข้าวเปลือก ดังนี้

- ข้าวเปลือกหอมมะลิ	ราคาสินเชื่อตันละ	๑๑,๘๐๐ บาท
- ข้าวเปลือกเหนียว	ราคาสินเชื่อตันละ	๑๐,๒๐๐ บาท
- ข้าวเปลือกเจ้า	ราคาสินเชื่อตันละ	๗,๕๐๐ บาท
- ข้าวเปลือกปทุมธานี	ราคาสินเชื่อตันละ	๘,๙๐๐ บาท

(๔) ค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าว ให้ค่าเก็บรักษาตันละ ๑,๕๐๐ บาท โดยจ่ายพร้อมการจ่ายสินเชื่อก่อนตันละ ๑,๐๐๐ บาท และภายหลังเกษตรกรนำเงินมาชำระหนี้ตันละ ๕๐๐ บาท ทั้งนี้ ให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการจะต้องจัดสรรค่าฝากเก็บฯ ตันละ ๕๐๐ บาท ให้แก่สมาชิก ผู้ขายข้าวทุกราย โดยการเฉลี่ยคืนภายใน ๗ วัน หลังจากสถาบันเกษตรกรได้รับค่าฝากเก็บฯ รอบแรก

(๕) การระบายข้าวเปลือก หากเกิดส่วนต่างจากการระบายข้าวเปลือกที่เป็นหลักประกันเงินกู้ รัฐบาลรับภาระส่วนต่าง และเกษตรกรได้รับค่าขนส่งข้าวออกจากยุ้งฉางถึงจุดส่งมอบไม่เกินตันละ ๓๐๐ บาท

(๖) วงเงินชดเชยส่วนต่าง ระหว่างราคาข้าวที่จ่ายสินเชื่อตามโครงการฯ กับราคาข้าวที่ขายได้จากการระบาย (เฉพาะกรณีที่มีการระบาย) จำนวน ๒,๖๘๘.๕๐ ล้านบาท

(๗) ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการ และการรับชำระคืนเงินกู้

- ระยะเวลาจัดทำสัญญาเงินกู้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ (ภาคใต้ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

- กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นไม่เกิน ๕ เดือน นับถัดจากเดือนรับเงินกู้ และหากภาวะราคาตลาดต่ำกว่าวงเงินสินเชื่อต่อตันสามารถขยายเวลาได้ไม่เกิน ๓ เดือน (ไม่เกินเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ ยกเว้นภาคใต้ ไม่เกินเดือนธันวาคม ๒๕๖๒)

- ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๘) งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๒๙,๓๔๖.๕๖ ล้านบาท (วงเงินสินเชื่อ ๒๒,๕๖๐ ล้านบาท วงเงินจ่ายขาด ๔,๐๘๘.๐๖ ล้านบาท และวงเงินชดเชยส่วนต่าง ๒,๖๘๘.๕๐ ล้านบาท กรณีที่มีการระบาย)

๒.๑.๒ การช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒

(๑) วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว

(๒) กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ ที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวฯ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ กับกรมส่งเสริมการเกษตร

(๓) วิธีดำเนินการ ช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวเฉพาะเกษตรกรรายย่อย อัตราไร่ละ ๑,๕๐๐ บาท ไม่เกิน ๑๒ ไร่ หรือครัวเรือนละไม่เกิน ๑๘,๐๐๐ บาท

(๔) วงเงินงบประมาณจ่ายขาด จำนวน ๕๗,๗๒๒.๖๑ ล้านบาท

๒.๑.๓ หน่วยงานรับผิดชอบ ธ.ก.ส.

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๒.๒ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร

๒.๒.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับระบบสหกรณ์ในการรวบรวมรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ครอบคลุมปริมาณข้าวเปลือกบางส่วนมิให้ออกสู่ตลาดในช่วงเก็บเกี่ยว และเพื่อเก็บข้าวเปลือกไว้แปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มโดยการแปรรูปเป็นข้าวสาร

๒.๒.๒ เป้าหมาย สนับสนุนสินเชื่อแก่ “สถาบันเกษตรกร” ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และ/หรือเพื่อการแปรรูปประมาณ ๒ ล้านตัน รวมเป็นวงเงินสินเชื่อทั้งสิ้น ๑๒,๕๐๐ ล้านบาท

๒.๒.๓ อัตราดอกเบี้ยและวงเงินขดเชย

(๑) อัตราดอกเบี้ย MLR-๑ (ปัจจุบัน MLR ร้อยละ ๕ ต่อปี) โดยให้สถาบันเกษตรกรรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ต่อปี และรัฐบาลรับภาระดอกเบี้ย ในอัตราไม่เกินร้อยละ ๓ ต่อปี ระยะเวลาในการขอรับเงินขดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล ๑๕ เดือน

(๒) วงเงินงบประมาณ ๕๐๗.๘๑ ล้านบาท จำแนกเป็น วงเงินขดเชยดอกเบี้ย ๔๖๘.๗๕ ล้านบาท ค่าเบี้ยประกันภัยและค่าบริหารจัดการโครงการ ๓๙.๐๖ ล้านบาท

๒.๒.๔ ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๒

๒.๒.๕ หน่วยงานรับผิดชอบ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และ ธ.ก.ส.

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๒.๓ โครงการขดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

๒.๓.๑ วัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการค้าข้าวให้สามารถรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงต้นฤดู ที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากจากเกษตรกร โดยไม่ต้องเร่งระบายผลผลิต และเก็บสต็อกไว้ในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร ทำให้ราคาตลาดข้าวภายในประเทศมีเสถียรภาพ

๒.๓.๒ วิธีการ รัฐบาลขดเชยดอกเบี้ยให้กับผู้ประกอบการค้าข้าวที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ผ่านธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารของรัฐ ที่ผู้ประกอบการค้าข้าวเป็นลูกค้าอยู่ ตามมูลค่าข้าวเปลือกที่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เก็บสต็อกไว้ ตามระยะเวลาที่เก็บสต็อกไว้ ๖๐ - ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่รับซื้อ (เบิกจ่ายเงินหรือออกตั๋วสัญญาใช้เงิน)

๒.๓.๓ เป้าหมาย ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการเก็บสต็อกในรูปข้าวเปลือก และข้าวสาร เพื่อดูดซับผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป้าหมาย ๕ ล้านตันข้าวเปลือก เป็นระยะเวลา ๒ - ๖ เดือน

๒.๓.๔ อัตราดอกเบี้ยที่ขดเชย ร้อยละ ๓ เช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา

๒.๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

(๑) ระยะเวลาการรับซื้อข้าวจากเกษตรกรเพื่อเก็บสต็อก ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ จำแนกเป็น

- ฤดูกาลผลิตนาปี ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๒ (ภาคใต้ ๑ มกราคม - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๒)

- ฤดูกาลผลิตนาปรัง ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน - ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ (ภาคใต้ ๑ กรกฎาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)

(๒) ระยะเวลาการเก็บสต็อกข้าว ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

(๓) ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ - ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๓

๒.๓.๖ วงเงินงบประมาณจ่ายขาด จำนวน ๕๗๒ ล้านบาท (งบประมาณรายจ่าย ประจำปีของกรมการค้าภายใน)

๒.๓.๗ หน่วยงานรับผิดชอบ กรมการค้าภายใน

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๓. ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนด ดังนี้

มาตรา ๒๗ การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต่องบประมาณหรือภาระทางการคลังในอนาคตตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนั้น จัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่ายแหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับ โดยต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการต่อคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่มีการดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ เสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

มาตรา ๒๘ การมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการโดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ในการดำเนินการนั้น ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายและอยู่ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น เพื่อฟื้นฟูหรือกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยหรือการก่อวินาศกรรม

ในการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาภาระทางการคลังของรัฐที่อาจเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายนั้น และแนวทางการบริหารจัดการภาระทางการคลังของรัฐและผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าว ภาระที่รัฐต้องรับชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องมียอดคงค้างทั้งหมดรวมกันไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

๔. ประเด็นพิจารณา

กระทรวงพาณิชย์ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) พิจารณาแล้ว เห็นว่าเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒ โดยการดูดซับผลผลิตส่วนเกินในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก จะส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และช่วยลดต้นทุนการผลิตในช่วงที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิต เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ การดำเนินโครงการและวงเงินงบประมาณที่ใช้ดำเนินโครงการฯ ตามข้อ ๒ จำนวน ๓ โครงการ วงเงินรวมทั้งสิ้น ๑๐๐,๖๔๘.๙๘ ล้านบาท จำแนกเป็น วงเงินหมุนเวียน ๓๕,๐๖๐.๐๐ ล้านบาท วงเงินจ่ายขาด ๖๒,๘๙๐.๔๘ ล้านบาท และวงเงินชดเชยส่วนต่าง ๒,๖๔๘.๕๐ ล้านบาท ดังนี้

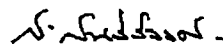
๔.๑ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี และการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี วงเงินหมุนเวียน ๒๒,๕๖๐ ล้านบาท วงเงินจ่ายขาด ๖๑,๘๑๐.๖๗ ล้านบาท วงเงินชดเชยส่วนต่าง ๒,๖๔๘.๕๐ ล้านบาท

๔.๒ โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร วงเงินหมุนเวียน ๑๒,๕๐๐ ล้านบาท วงเงินจ่ายขาด ๕๐๗.๘๑ ล้านบาท

๔.๓ โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก วงเงินจ่ายขาด ๕๗๒ ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าภายใน

โทร. ๐-๒๕๐๗-๖๑๘๐

โทรสาร ๐-๒๕๔๗-๕๕๐๒